

Bed den foretagne Valghandling afgaves der 75 Stemmesedler, og Forholdstallet var altsaa 18.

Valgte bleve kun følgende 3 Sekretærer i følgende Orden: Chr. Pedersen, Clausager og Fjord. Bønløkke havde 12 og L. Larsen 9 Stemmer.

Man skred altsaa til et nyt frit Valg paa en Sekretær, hvorved der afgaves i Alt 70 Stemmesedler, men deraf vare to blanke og een ugyldig, fordi der paa den fandtes to Navne. Tilbage bleve altsaa 67 gyldige Stemmesedler.

Valgt blev Bønløkke med 43 Stemmer (L. Larsen 21 Stemmer).

Man gik derpaa til den næste Sag paa Dagsordenen, som var:

Forespørgsel af Folketingsmanden for Bornholms Amts 1ste Valgkreds (København) til Kirke- og Undervisningsministeren angaaende offentlig ansatte Skolelærers Virksomhed udenfor deres Embedsgjerning.

(Forespørgselen findes i Tidenden Sp. 230).

København: Nærværende Forespørgsel deler sig, som de Herrer ville se, i to Afsnit, hvoraf hvert indeholder sit særskilte Spørgsmaal. Jeg vil begrundede dem i den Folgeorden, i hvilken de staa opførte. At det første af disse Spørgsmaal stilles her i Thinget, vil ikke forundre Noget. Det kan maasse snarere vække Forundring, at det ikke før er reist her paa dette Sted, thi enhver stærk Meningsstrømning udenfor denne Sal baner sig jo i Almindelighed ogsaa Vej herind; det er saa naturligt, at det, der rører sig ude i Folket, ogsaa paa en eller anden Maade kommer til Orde i Folkeraadet. Det vil ikke være fremmed for Noget, hvilken Opfattelse han end har, at det udenfor i de forskellige Samsundslag gjærer en temmelig udbredt Misnøje med den overhaandtagende Politiføren fra Landets Skolelæreres og især da fra Landsbykskolelæreres Side; dette er ingen Hemmelighed. De fleste af os kjende af egen Erfaring, hvorledes det ved næsten enhver politisk Sammenkomst, ethvert Valgmøde og Prøvevalg, enhver Valghandling og deslige ordentlig sumner med Skolelærere omkring Lærerstolen og Valgtribunen. For imidlertid at forebygge Mistydning af denne Forespørgsels Niemed og Hensigt, bliver jeg nødt, til at begrunde Spørgsmaalene noget udførligere end Forespørgselen efter sin Ordlyd eller kunde gjøre nødvendig. Mange ere nemlig af den Formening, at Skolelærerne i Almindelighed helst skulde undlade at befatte sig med Politik, i alt Fald som Sag, da deres Kald naturligt peger i en anden Retning. Det afdrager, siger de, først og

fremmest let deres Sind og Lyst fra deres egentlige Livsgjerning, og da vi vide, at det er Lysten, der driver Værket, staa vi Fare for, at Skoleværket kommer til at hemmes i sin Gang i samme Omfang, som det politiske Værk drives. Dernæst vækker det let Splid imellem Skolen paa den ene og Hjemmet paa den anden Side, idet man nemlig i de Hjem, hvor Skolelæreren politisk Jarve ikke er yndet, kan nære Frygt for, at den offentlige Skole skal blive en Blantestole for denne politiske Retning. Vi vide Alle, siger de, hvor ømtaalig det Vaand er, der knytter Skolen til Hjemmet, og hvor varjom man skal være for ikke at løsne det; vi vide Alle, at der er Hindringer nok for Læreren at overvinde, saaledes at han ikke skal skabe sig selv flere end dem, der naturlig ligge i selve hans Kald. Fremdeles kan det svække Børnenes Pligtopfattelse, idet de se, at Læreren, der jo som Medopdrager af dem i alle Henseender skal foregaa dem med et priseligt Exempel, tager sig sin Pligtopfyldelse let og idelig og idelig forsømmer sin nærmeste Gjerning. Endvidere blotte, siger de, de maadeligere af Skolelærerne — og der findes desværre ogsaa maadelige Mænd iblandt dem, det hover jeg vel ikke Noget ved at udtale ved denne giuene Leilighed — sig derved paa en utilbørlig Maade over for Offentligheden til Skade for den Indflydelse, de skulle have, især i Opdragergjerningen. Vi vide jo Alle, siger de, hvilken Betydning det har, at Ungdommen, især den modnere, i Skoleaarene se op til Skolelæreren som et Lys, og tro, at han er det. Selv om han, som sagt, kun er en lille Praas, er det i ethvert Tilfælde godt, at Lærlingene, især i de modnere Aar, have den Mening, at han er en overlegen Mand, men idet han optræder saaledes, river det ud med denne gavnlige Forestilling og Indbildning. De siger, at man har en gammel Talemaade, der visseelig i ældre Dage er dannet med et skelende kritisk Blik til Landsbypræsterne, idet man talte om, at de vævede Kirkens Vadmel; men, siger de, hvad er det ikke for gyselig politisk Svergar, de Herrer Skolelærere ofte levere, naar vi ret komme til at undersøge deres Ydelse ved slike Leiligheder? Paa den anden Side er denne Optræden skabelig, fordi de dygtigere af Skolelærerne derigjennem let vinde en Indflydelse, ikke alene i deres Kreds, men, for saa vidt de ere ude paa Vandring, ogsaa i fjernere Egne, som lettelig vil søre til et socialt-feminaristisk Masseherredømme. Man har, siger de, i Tidernes Løb her tillands haft forskellige saadanne mere eller mindre trykkende ensbige Overherredømmer; man havde i den ældre Tid Odelsbondevalden, derefter fik man Præstevælde, Adelsvalde, Tyrste- og Embedsvalde, og nu, siger de, truer det med ad denne Vej at ile henimod en Degnevælde; det Sidste bliver da værre end det Første. Endelig kan en saa mægtig Indgriben i det politiske Livs Hørelser